

1. URA:

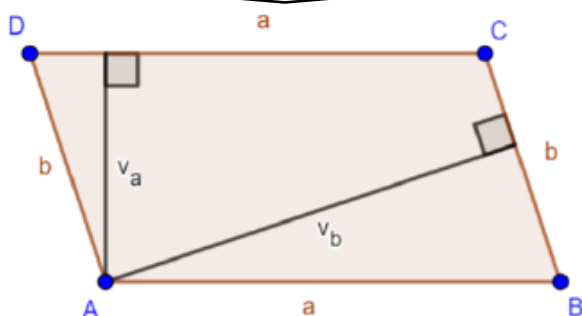
Uvod

V današnji uri bomo spoznali obrazec za računanje **obsega in ploščine paralelograma**. Med paralelograme sodita tudi kvadrat in pravokotnik, za katera pa obseg in ploščino že znamo izračunati.

Preberi in zapiši učno snov v karo zvezek. Kar je zapisano v oblaku, ne prepisuj v zvezek. Je le razlaga.

OBSEG IN PLOŠČINA PARALELOGRAMOV

Spomnimo se, da je paralelogram štirikotnik, ki ima **dva para vzporednih in skladnih stranic**.

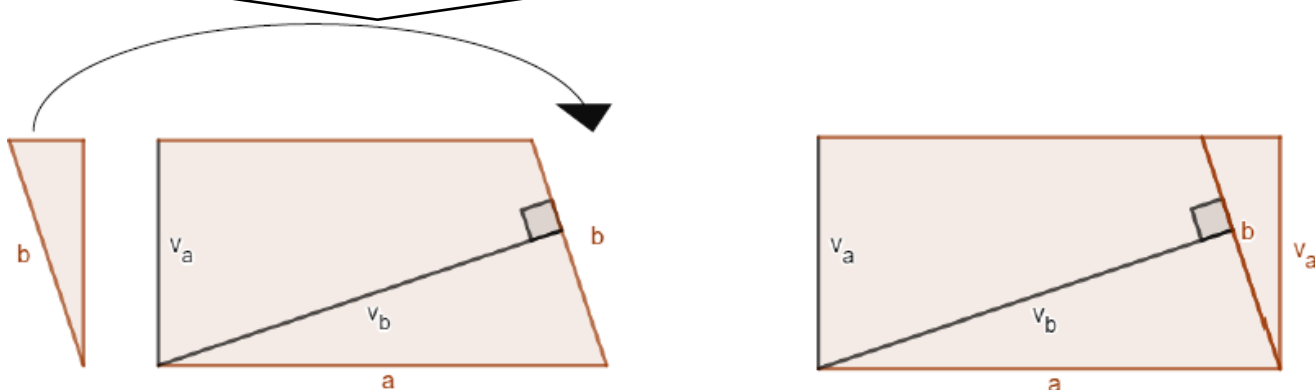

Obseg paralelograma izračunamo podobno kot pri pravokotniku. Seštejemo dolžine vseh stranic in dobimo:

$$o = a + b + a + b$$

$$o = 2 \cdot a + 2 \cdot b \quad \text{ali} \quad o = 2 \cdot (a + b)$$

Ko pa računamo **ploščino paralelograma**, si pri izpeljavi obrazca pomagamo s preoblikovanjem paralelograma na že poznan lik (pravokotnik). To storimo tako, da prerežemo paralelogram po višini na stranico a ter nastali trikotnik premaknemo v smeri puščice in dobimo nov lik:

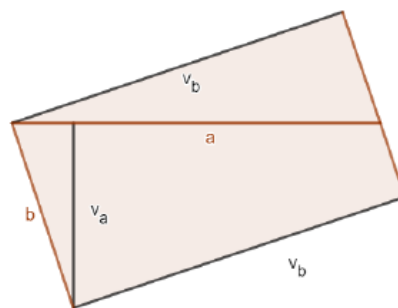
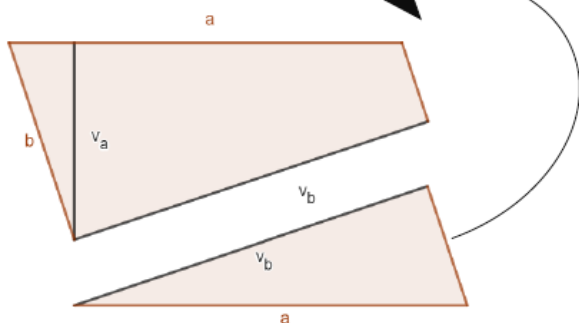

Dobljeni pravokotnik ima dolžino a in širino v_a .

Ploščina nastalega pravokotnika je enaka ploščini paralelograma:

$$p = a \cdot v_a$$

Isti paralelogram bi lahko prerezali tudi po višini na b , zopet preoblikujemo paralelogram v ploščinsko enak lik (pravokotnik).

Ploščina bi bila v tem primeru enaka: $p = b \cdot v_b$

Za lažjo predstavo si oglej filmček:

<https://www.youtube.com/watch?v=CWj6WQIlzH8>

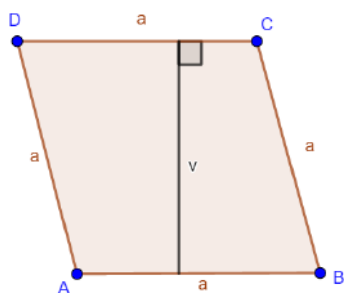
POVZAMEMO:

Ploščina paralelograma je enaka produktu dolžine njegove stranice in pripadajoče višine:

$$p = a \cdot v_a \quad \text{ali} \quad p = b \cdot v_b$$

Obseg in ploščina ROMBA

Ker vemo, da je romb enakostranični paralelogram, zanj veljajo enake formule kot za paralelogram.

Obseg romba, ki je omejen s štirimi stranicami dolžine a , je enak:

$$o = a + a + a + a$$

$$o = 4 \cdot a$$

Ker v paralelogramu velja formula $p = a \cdot v_a$ ali $p = b \cdot v_b$, je v rombu ploščina enaka:

$$p = a \cdot v$$

Opomba: V rombu so vse višine enako dolge, zato velja $v_a = v$.

VAJA

- a) V učbeniku na strani 162 / 1. in 2. naloga (REŠENI PRIMERI) si oglej računanje ploščine paralelograma.
- b) Izračunaj obseg in ploščino paralelograma s podatki: $a = 4 \text{ cm}$, $b = 3,8 \text{ cm}$ in $v_b = 2,4 \text{ cm}$.

POSTOPEK REŠEVANJA:

Na levi strani:

- izpišemo podatke (podatke pretvoriš v isto enoto – manjšo od vseh enot)

- pod črto zapišeš kaj računaš, napišeš rešitev skupaj z enoto

Na desni strani:

- najprej napišeš obrazec/formulo za tisto kar računaš
- vstaviš podatke/številke v formulo, brez enot
- izračunaš, pomagaš si s stranskimi računi, če je potrebno
- zapišeš rezultat skupaj z enoto

$$a = 4 \text{ cm}$$

$$b = 3,8 \text{ cm}$$

$$\underline{v_b = 2,4 \text{ cm}}$$

$$o = 15,6 \text{ cm}$$

$$p = 9,12 \text{ cm}^2$$

$$o = 2 \cdot a + 2 \cdot b$$

$$o = 2 \cdot 4 + 2 \cdot 3,8$$

$$o = 8 + 7,6$$

$$o = 15,6 \text{ cm}$$

$$p = b \cdot v_b$$

$$p = 3,8 \cdot 2,4$$

$$p = 9,12 \text{ cm}^2$$

- c) Izračunaj obseg in višino na stranico a paralelograma s podatki: $a = 5 \text{ cm}$, $v_b = 4 \text{ cm}$, $p = 30 \text{ cm}^2$.

1. Korak: IZPIŠEMO PODATKE

Paralelogram:

$$a = 5 \text{ cm}$$

$$v_b = 4 \text{ cm}$$

$$\underline{p = 30 \text{ cm}^2}$$

$$o = ?$$

$$v_a = ?$$

2. Korak: IZPIŠEMO OBRAZEC za OBSEG

$$o = 2 \cdot a + 2 \cdot b$$

Ker nimamo podane dolžine stranice b, jo moramo najprej izračunati; izračunali jo bomo iz podane ploščine:

$$p = b \cdot v_b$$

$$30 = b \cdot 4$$

$$b = 30 : 4$$

$$\underline{b = 7,5 \text{ cm}} \rightarrow \text{NE POZABI NA ENOTO!}$$

Sedaj lahko izračunamo obseg:

$$o = 2 \cdot a + 2 \cdot b$$

$$o = 2 \cdot 5 + 2 \cdot 7,5$$

$$o = 10 + 15$$

$$\underline{o = 25 \text{ cm}}$$

Višino na stranico a zopet izračunamo iz podane ploščine, s tem da tokrat uporabimo obrazec, v katerem se skriva v_a :

$$p = a \cdot v_a$$
$$30 = 5 \cdot v_a$$
$$v_a = 30 : 5$$
$$v_a = 6 \text{ cm}$$

2. URA: Obseg in ploščina paralelograma - utrjevanje

Ponovimo, kaj smo se naučili:

	OBSEG	PLOŠČINA
PARALELOGRAM	$o = 2 \cdot a + 2 \cdot b$ $o = 2 \cdot (a + b)$	$p = a \cdot v_a$ $p = b \cdot v_b$
ROMB	$o = 4 \cdot a$	$p = a \cdot v$

VAJA

Učbenik, stran 162, naloga 1a, 2bc, 3bc, 4, 9*.

Nalogo z * naredijo le boljši učenci. Drži se postopka: kateri lik imaš, izpis podatkov, kaj računaš...

Rešitve najdeš spodaj.

PA ŠE EN MATEMATIČNI IZZIV ... (ki ni obvezen)

Obkroži črko pred izjavo, ki je pravilna za narisane paralelograme, če sta premici p

in r vzporedni.

- a) Vsi paralelogrami imajo enake višine.
- b) Vsi paralelogrami imajo enake obsege.
- c) Vsi paralelogrami imajo enake ploščine.
- č) Vsi paralelogrami so med seboj skladni.

V primeru težav in nejasnosti mi lahko pišeš na Teams-e.

Übenik str. 162.

1a.) PARALLELOGRAM

$$a = 4 \text{ cm}$$

$$b = 3 \text{ cm}$$

$$N_a = 2 \text{ cm}$$

$$\sigma = 14 \text{ cm}$$

$$p = 8 \text{ cm}^2$$

$$\sigma = 2 \cdot a + 2 \cdot b$$

$$\sigma = 2 \cdot 4 + 2 \cdot 3$$

$$\sigma = 8 + 6$$

$$\sigma = 14 \text{ cm}$$

$$p = a \cdot N_a$$

$$p = 4 \cdot 2$$

$$p = 8 \text{ cm}^2$$

2b.) PARALLELOGRAM

$$a = 1,2 \text{ dm} = 12 \text{ cm}$$

$$b = 5 \text{ cm}$$

$$N_b = 0,6 \text{ dm} = 6 \text{ cm}$$

$$\sigma = 34 \text{ cm}$$

$$p = 30 \text{ cm}^2$$

$$\sigma = 2 \cdot a + 2 \cdot b$$

$$\sigma = 2 \cdot 12 + 2 \cdot 5$$

$$\sigma = 24 + 10$$

$$\sigma = 34 \text{ cm}$$

$$p = b \cdot N_b$$

$$p = 5 \cdot 6$$

$$p = 30 \text{ cm}^2$$

c.) PARALLELOGRAM

$$a = \frac{3}{4} \text{ m}$$

$$N_a = \frac{8}{9} \text{ m}$$

$$b = \frac{1}{2} \text{ m}$$

$$\sigma = 2\frac{1}{2} \text{ m}$$

$$p = \frac{2}{3} \text{ m}^2$$

$$\sigma = 2 \cdot a + 2 \cdot b$$

$$\sigma = 2 \cdot \frac{3}{4} + 2 \cdot \frac{1}{2}$$

$$\sigma = \frac{2 \cdot 3 \cdot 1}{1 \cdot 4 \cdot 2} + \frac{2 \cdot 1 \cdot 1}{1 \cdot 2 \cdot 1}$$

$$\sigma = \frac{3}{2} + 1$$

$$\sigma = 1\frac{1}{2} + 1$$

$$\sigma = 2\frac{1}{2} \text{ m}$$

$$p = a \cdot N_a$$

$$p = \frac{3}{4} \cdot \frac{8}{9}$$

$$p = \frac{3 \cdot 8 \cdot 1 \cdot 2}{4 \cdot 9 \cdot 3 \cdot 1}$$

$$p = \frac{2}{3} \text{ m}^2$$

3b.) PARALLELOGRAM

$$p = 30 \text{ cm}^2$$

$$N_a = 5 \text{ cm}$$

$$a = 6 \text{ cm}$$

$$p = a \cdot N_a$$

$$30 = a \cdot 5$$

$$a = 30 : 5$$

$$a = 6 \text{ cm}$$

c.) PARALLELOGRAM

$$\sigma = 60 \text{ cm}$$

$$a = 15 \text{ cm}$$

$$b = 15 \text{ cm}$$

$$\sigma = 2 \cdot a + 2 \cdot b$$

$$60 = 2 \cdot 15 + 2 \cdot b$$

$$60 = 30 + 2 \cdot b$$

4.a) ROMB

$$\begin{aligned} a &= 5 \text{ dm} \\ N_a &= 4 \text{ dm} \\ \hline \sigma &= 20 \text{ dm} \\ p &= 20 \text{ dm}^2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \sigma &= 4 \cdot a \\ \sigma &= 4 \cdot 5 \\ \sigma &= 20 \text{ dm} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} p &= a \cdot N_a \\ p &= 5 \cdot 4 \\ p &= 20 \text{ dm}^2 \end{aligned}$$

b) ROMB

$$\begin{aligned} \sigma &= 50 \text{ cm} \\ N_a &= 8 \text{ cm} \\ \hline a &= 12,5 \text{ cm} \\ p &= 100 \text{ cm}^2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \sigma &= 4 \cdot a \\ 50 &= 4 \cdot a \\ a &= 50 : 4 \\ a &= 12,5 \text{ cm} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} p &= a \cdot N_a \\ p &= 12,5 \cdot 8 \\ p &= 100 \text{ cm}^2 \end{aligned}$$

$$\begin{array}{r} 50 : 4 = 12,5 \\ 10 \\ \hline 20 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12,5 \cdot 8 \\ \hline 100,0 \end{array}$$

c) ROMB

$$\begin{aligned} p &= 144 \text{ m}^2 \\ a &= 9 \text{ m} \\ \hline N_a &= 16 \text{ m} \\ \sigma &= 64 \text{ m}^2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} p &= a \cdot N_a \\ 144 &= 9 \cdot N_a \\ N_a &= 144 : 9 \\ N_a &= 16 \text{ m} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \sigma &= 4 \cdot a \\ \sigma &= 4 \cdot 16 \\ a &= 64 \text{ m}^2 \end{aligned}$$

$$\begin{array}{r} 144 : 9 = 16 \\ 54 \end{array}$$

g* a) pot: $p_r = 1,6 \cdot 18$
 $p_r = 28,8 \text{ m}^2$

O: Pot men $28,8 \text{ m}^2$.

$$\begin{array}{r} 16 \cdot 18 \\ \hline 16 \\ 128 \\ \hline 288 \end{array}$$

b) $p = p_{\square} - p_r$
 $p = 24 \cdot 18 - 28,8$
 $p = 432 - 28,8$
 $p = 403,2 \text{ m}^2$

$$\begin{array}{r} 24 \cdot 18 \\ \hline 24 \\ 192 \\ \hline 432 \end{array} \quad \begin{array}{r} 432,0 \\ - 28,8 \\ \hline 403,2 \end{array}$$

O: S travo je pokrito $403,2 \text{ m}^2$ parka.

c) $\frac{28,8 \cdot 10}{432 \cdot 10} = \frac{288}{4320} = \frac{72}{1080} = \frac{8}{120} = \frac{2}{30} = \frac{1}{15}$

Matematični izziv: Pravilni rešitvi sta a in c.